

ARCHIV MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

ARCHIV OBCE HABROVICE

1851 – 1944

Inventář číslo AP 271

NAD 415

Vlastník fondu: Statutární město Ústí nad Labem

Věra Hladíková

Ústí nad Labem 2014

Schvalovací doložka

Schvaluji níže uvedený inventář: AP 271.
Ústí nad Labem, dne 30. prosince 2016

PhDr. Vladimír Kaiser
ředitel Archivu města Ústí nad Labem

Archiv obce Habrovice
Časový rozsah: 1851 – 1944
Inventární jednotky: 7
Evidenční jednotky: 1 karton, 4 knihy
Rozsah: 0,09 bm
Stav ke dni: 10. 12. 2014
Fond uspořádala: PhDr. Věra Hladíková
Inventář schválil: PhDr. Vladimír Kaiser
Počet stran: 7

Úvod

I. Vývoj organizace úřadu

Obecní úřad v Habrovicích (Johnsdorf) vznikl v roce 1850 na základě prozatímního obecního zřízení z roku 1849 a obec se stala součástí ústeckého politického okresu a chabařovického soudního okresu. S výjimkou let 1855 – 1868, kdy spadaly pod (smíšený) okresní úřad v Chabařovicích. Před rokem 1850 patřila ke spojenému březnicko-všebořickému panství. Obecní úřad zde fungoval do května roku 1945, kdy byl nahrazen místní správní komisí. V čele samostatné obce stál obecní výbor, jenž si ze svého středu volil obecní představenstvo s obecním představeným v čele. Vzhledem k tomu, že fond je dochován jen torzovitě, volební výsledky se nedochovaly vůbec, rekonstrukce orgánů obce se dají poskládat jen z druhotných pramenů, ovšem též úředního charakteru nebo z literatury. Asi nejstarší známý obecní představitel je v roce 1876 Eduard Grosse, 1885 – 1894 Ferdinand Brand, 1905 - 1902 Josef Klement, 1902 – 1908 Karl Hiecke, 1909 – 1916 Hermann Ulbrich. Po vyhlášení samostatné Československé republiky dosavadní systém zůstal zachován, důsledně se začal užívat, někde i dříve, výraz obecní zastupitelstvo místo obecní výbor, rovněž tak představenstvo bylo nahrazeno výrazem obecní rada a skládá se z radních, obecního představeného, jinak starosty. V roce 1923 - 1930 je starostou Josef Richter, 1934 Wilhelm Thume, který vydržel i době nacistické okupace. Jeho prvním zástupcem byl Josef Wilke. Po odtržení pohraničního území od Československa v roce 1938 přešla veškerá moc na říšskou správu. Celé území se stalo říšskou župou sudetskou (Reichsgau Sudetenland) s novým systémem úřadů, a s důsledným uplatněním tzv. vůdcovského principu. Navíc došlo prakticky k definitivnímu postátnění samosprávy jmenováním starosty a jeho dvou zástupců Landrátem. Zástupci starosty jsou první a druhý přidělenec. Starosta mohl vztáhnout každou záležitost na sebe, radní netvořili žádné kolegium a nedělali společná rozhodnutí, fungovali jen jako starostovi poradci. Navíc v obecní správě fungoval zmocněnec NSDAP, aby byl zajištěn soulad obecní správy s programem nacistické strany.

Obec Habrovice, o rozloze 235 ha, leží severozápadně od Ústí nad Labem na obou stranách malého potoka (Schmiedebrunnen). Základní živobytí přinášelo obyvatelstvu zemědělství a pěstování ovoce, část obyvatelstva pracovala v uhelných chabařovických podnicích a v ústeckých továrnách. Ještě v době vrchnostenské správy v polovině 17. stol. žilo v obci 8 rodin rolníků, 3 rodiny malých rolníků a 5 rodin zahradníků, rozlišovaných takto podle daňových kategorií. Samosprávné období v roce 1854 začínala ves žít se 254 obyvateli, postupně se rozrostla až na 305 obyvatel žijících v 51 domě v roce 1885, ve 30. letech 20. století měla obec 360 obyvatel, kteří žili v 60 domech. Obyvatelé se hlásili vesměs k německé národnosti, v roce 1921 zde žilo 11 Čechů a 325 Němců. Toto národnostní složení se v roce 1938 úplně změnilo, obec měla již jen obyvatele německé národnosti. Ze společenských činností je nezbytné uvést spolek školního haléře (Schulhellerverein), sbor dobrovolných hasičů, místní skupinu svazu zemědělců a místní organizaci sociální demokracie. Po roce 1933 samozřejmě SdP a 1938 i NSDAP.

O svou samostatnost obec přišla v roce 1980. Habrovice se k 1. 7. 1980 staly částí obce Ústí nad Labem.

II. Vývoj a dějiny fondu

Fond vznikl z činnosti Obecního úřadu v Habrovicích. Původně byl uložen na obecním úřadě, po roce 1945 v budově Místního národního výboru v Habrovicích. Do okresního archivu bylo torzo převezeno společně s písemnostmi MNV Habrovice v roce 1955, kniha přírůstků 208. Jednalo se o jednu knihu. Byla zainventarizována ve sdruženém inventáři fondů obecních úřadů v roce 1961, AP č. 72/10. Po reinventarizaci MNV byly nalezeny ještě další spisy obecního úřadu, vyjmuty z fondu MNV a uspořádány a inventarizovány v roce 2014.

III. Archivní charakteristika fondu

Časový rozsah: 1851 – 1944. Pro celé období je charakteristická neúplnost

Zachovalost a skartace: Písemnosti jsou nepatrným zlomkem původní obecní registratury.

Archivní struktura: fond je uspořádán podle Metodického návodu na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce č.: AS/1-284/00. Na základě dochovaných dokumentů je pořádací schéma fondu sestaveno následovně:

Obecní úřad 1851 - 1944

Úřední knihy

evidenční
pozemkové
vojenské

Spisy

Obec a její správa
domovské právo
Správa obecního majetku
rozpočtové hospodaření obce
Péče o veřejné ústavy a zařízení
péče o chudé

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Je dochováno naprosté torzo písemností.

V. Záznam o vypracování inventáře

Fond nově uspořádala v roce 2014 PhDr. Věra Hladíková, inventář schválil PhDr. Vladimír Kaiser.

Literatura

- Zevrubný popis rozdělení země království Českého. Praha 1854, s. 271
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 15. Februar 1921, I. Böhmen, Praha 1921, s. 185; ...vom 1. Dezember 1930, Praha 1935, s. 386

- Die Gemeinden des Reichsgaues Sudetenland, ...Volkzählung vom 17. Mai 1939, Varnsdorf 1941, s. 6
- Heimatkunde des Bezirkes Aussig III/2, Ústí nad Labem 1931
- Kleine Ortskunde für den Stadt- und Landkreis Aussig, Ústí nad Labem 1944, s. 25
- AMUL, Okresní úřad 1850 – 1938, kniha inv.č. 17 (Jmenný seznam představenstev obcí 1892-1918)

inv. č.

čas. rozsah

karton

Obecní úřad Habrovice

I. úřední knihy

a) evidenční			
1	Seznam obyvatelstva (Einwohnerbuch)	1940 – 1944	KT 1
2	Hlášení námezdně pracujících (Dienstbotenbuch)	1905 – 1939	zvl
b) pozemkové			
3	Parcelní protokol (Parzellenprotokoll)	s. d.	zvl
c) vojenské			
4	Evidenze a hlášení pobytu vojáků (Meldebuch-Evidenzprotokoll)	1876 – 1932	KT 1

II. Spisy

a) obec a její správa			
<i>domovské právo</i>			
5	Uhrazení poplatku za vydání domovského listu	1851	KT 1
b) správa obecního majetku			
<i>rozpočtové hospodaření obce</i>			
6	Obecní rozpočet pro rok 1866, opis	1867	KT 1
c) péče o veřejné ústavy a zařízení			
<i>péče o chudé</i>			
7	Opis rozpočtu chudinského fondu na rok 1866	1867	KT 1